

มติปอมท.เรื่องการเปิด-ปิดเทอม มหาวิทยาลัยไทยตามอาเซียน

นำเสนอเมื่อ : 23 ธ.ค. 2558

สุพจน์ เอียงกฤษร

หลังจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้เปลี่ยนเวลาเปิด-ปิดเทอมมหาวิทยาลัยไทยตามอาเซียนมาได้หนึ่งปีการศึกษาแล้วนั้น ทั้งอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงต่างออกมายืนยันถึงความไม่เหมาะสมกันอย่างกว้างขวาง และในที่สุดที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) จึงได้นำเรื่องนี้ขึ้นมาเป็นวาระพิจารณาในคราวประชุม ปอมท.ครั้งที่ 5/2558 ที่จัดประชุมขึ้นระหว่างวันที่ 29-31 พฤษภาคม พ.ศ.2558 ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งผลการพิจารณาเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2558 ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกเลิกการเปิด-ปิดมหาวิทยาลัยตามอาเซียนโดยให้ประธาน ปอมท.ทำหนังสือเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมด้วยเหตุผลด้านผลเสียที่เกิดขึ้นหลายประการ ดังนี้

ประการแรก เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากในช่วงเทอมที่ 2 จะคาบเกี่ยวกับช่วงฤดูร้อนเต็มๆ (ทั้งเดือนมีนาคม เดือนเมษายน และการสอบปลายภาคช่วงต้นเดือนพฤษภาคม) โดยเฉพาะเดือนมีนาคมและเมษายนอันเป็นช่วงที่มีอากาศร้อนที่สุดในรอบปี สภาพอากาศร้อนย่อมมีผลทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ และเดือนเมษายนยังมีวันหยุดมาก (รวมไม่น้อยกว่า 5-8 วัน) ทั้งเทศกาลสงกรานต์ วันจักรี และวันเกณต์ทหาร ทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากขาดความต่อเนื่อง ยิ่งไปกว่านั้น กิจกรรมและการเรียนการสอนภาคปฏิบัตินอกห้องเรียนแทบจะกระทำไม่ได้เลยในช่วงเทอมนี้

ประการที่ 2 เป็นอุปสรรคต่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากเดือนเมษายนนั้นอาจถือได้ว่าเป็นเดือนแห่งประเพณีและวัฒนธรรมไทย เพราะเดือนนี้มีวันสำคัญด้านประเพณีและวัฒนธรรมมากที่สุดในรอบปีทั้งวันปีใหม่ไทย วันผู้สูงอายุ และวันครอบครัว รวมไปถึงวันเซ็งเม้งของคนไทยเชื้อสายจีน การเรียนการสอนในช่วงนี้ทำให้ทั้งอาจารย์และนักศึกษาไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญดังกล่าวได้ ไม่ว่าจะเป็นการใส่บาตรทำบุญ การฟังเทศน์ฟังธรรม การสงฆ์พระ การขนทรายเข้าวัด การรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ และการรวมกิจกรรมอื่นๆ ในครอบครัว ที่สภาพเศรษฐกิจและสังคมมีผลทำให้สมาชิกในครอบครัวหาเวลาอยู่ด้วยกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาแทบจะไม่มีแล้วในยุคปัจจุบัน

ประการที่ 3 เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของบัณฑิต เนื่องจากนักศึกษาจะจบไม่ทันช่วงฤดูรับสมัครงาน โดยเฉพาะงานราชการที่มักเปิดรับสมัครในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม ซึ่งนักศึกษายังไม่จบการศึกษาเหมือนก่อนหน้านี้ นอกจากนี้กำหนดการเกณฑ์ทหารในรอบปีก็อยู่ในช่วงเทอมที่สองนี้ หากนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายขอผ่อนผันต่อโดยไม่ไปเข้ารับการคัดเลือกเกณฑ์ทหาร

นักศึกษา ก็จะมีปัญหาที่อาจไม่สามารถสมัครงานได้เมื่อจบการศึกษาตอนปลายเดือนพฤษภาคม เนื่องจากไม่มีใบรับรองการผ่านการเกณฑ์ทหาร (สด.9) แต่ถ้านักศึกษาเสี่ยงไปเข้ารับการคัดเลือกเกณฑ์ทหารในเทอมที่สองนี้ หากได้รับการคัดเลือกก็จะมีปัญหามากขึ้นไปอีกเพราะยังเรียนไม่จบ นั่นคือจะต้องลาพักการศึกษาเป็นปี ปัญหาบัณฑิตตกงานจึงมีโอกาสมากขึ้นมากด้วยสาเหตุเหล่านี้

ประการที่ 4 เป็นอุปสรรคต่อเอกภาพทางการศึกษาของชาติ ทำให้เกิดปัญหาความไม่ต่อเนื่องระหว่างอุดมศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ไม่ได้เปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในระดับประถมและมัธยมตามอาเซียนอย่างมหาวิทยาลัย จึงเกิดความลักลั่นระหว่างมหาวิทยาลัยและมัธยม โดยเฉพาะการเรียนการสอนในคณะศึกษาศาสตร์ที่มีความยุ่งยากในการสาธิตและฝึกสอน เพราะช่วงเวลาไม่สอดคล้องกับการเรียนในขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะต้องเสียเวลาในการรอเรียนชั้นปีที่ 1 ในระดับมหาวิทยาลัยนานหลายเดือน ซึ่งนอกจากจะไม่เป็นผลดีแต่อย่างใดแล้ว ซ้ำยังเป็นความเสี่ยงต่อความหลงระเหิดในการเที่ยวเตร่ในช่วงเวลาดังกล่าวอีกด้วย

ประการที่ 5 เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากสภาพอากาศร้อนจำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศสำหรับห้องเรียน และการที่นักศึกษาต้องอยู่รวมกันมากๆ ในเมืองอันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ นั้น ทำให้มีการใช้ไฟฟ้าและน้ำประปามากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งๆ ที่ช่วงเวลาดังกล่าวนี้ ควรจะต้องพยายามลดการใช้ไฟฟ้าลง เพราะการผลิตไฟฟ้าอาจไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากปกติช่วงฤดูนี้มีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงที่สุดในรอบปีอยู่แล้ว และควรต้องลดการใช้ประปาด้วย เพราะเป็นช่วงฤดูแล้งที่มักขาดแคลนน้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปาเช่นเดียวกันด้วย

ประการที่ 6 เกิดปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของอาจารย์และนักศึกษารวมไปถึงผู้ประกอบการ เนื่องจากต้องผจญกับกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะการเรียนการสอนในสภาวะที่ไม่เหมาะสมกับธรรมชาติ ทั้งการเจ็บไข้จากสภาพอากาศร้อนจัดและการสะสมความเครียดในภาวะต่างๆ เช่น การตากแดด การเดินทาง การปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติและกิจกรรมที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับประถมหรือมัธยมศึกษาเป็นต้น

ประการที่ 7 เกิดปัญหาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ไทยกับต่างประเทศ เนื่องจากต่างมีภาระการสอนตรงกัน (เปิดและปิดเทอมตรงกันหมด) การที่อาจารย์ไทยจะไปดูการเรียนการสอนเพื่อหาประสบการณ์ตรงในต่างประเทศย่อมทำได้ยาก เพราะจะมีผลกระทบต่อภาระการเรียนการสอนในความรับผิดชอบของตนเอง แมกรณีนี่จะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบเพียงเล็กน้อย แต่ความสำคัญนั้นอยู่ตรงที่เป็นความเห็นต่างที่ตรงกันข้ามกับที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ทปอ.) โดยสิ้นเชิง

นอกจากนี้ยังมีปัญหาปลีกย่อยของแต่ละหลักสูตรในแต่ละคณะของแต่ละมหาวิทยาลัยอีกมากมาย ที่มีปัญหาเฉพาะตนด้วยมีบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งด้านภูมิประเทศ ด้านภูมิอากาศ และด้านสังคม ที่อาจนำมาถวาทองเพื่อสนับสนุนมติของ ปอมท. ได้ แต่อย่างไรก็ดี ลำพังเหตุผลข้อที่ 1-3 ซึ่งเป็นผลเสียต่อภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนนั้น ก็น่าจะมีน้ำหนักเพียงพอที่จะทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและเลขาธิการ สกอ. เห็นชอบกับมติของ

ปอมท.ได้แล้ว

ถึงตรงนี้ จึงขอได้โปรดคืนความสุขให้กับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยด้วยเถอะ

ที่มา [มติชน ฉบับวันที่ 24 ธ.ค. 2558 \(กรอบข่าย\)](#)